

12

VADSZŐLŐ, BOROSTYÁN

KÜSZÖNÖVÉNYEK: BEMUTATÁSA:
a futónövények alkalmazása hullámzó volt a történelem során. már hateraz évvel ezelőtt is készítettek lugsokat Egyiptomban, Babilóniában - ezek tekinthetők a zöld homlokzatok előidéinek. a középkori kastélyokra futtatott szőlőknek nagy divatja volt, az azt követő visszaesés után a XX. század elején újra terjedni kezdtek a növényekkel befüttott házfalak. a világgháborúk visszavetették ezt a trendet, ám az 1980-as években - ekkor már főleg ökológiai megfontolásból - újra egyre több házfall kezdett el zöldelleni. a futónövényekkel felöltözötett házfalaknak számos előnye van, és ha jól átgondoltan tervezik meg a zöld homlokzatot, azzal még a fűtés és a légkondicionálás költségén is lehet spórolni.

ALKALMAZÁSA:
vannak saját erőből kapaszkodó növények és vannak olyanok is, amelyeknek támasztékot kell biztosítani ehhez. a támaszték a pergolák és kerítések esetében adott, míg házfalak esetében erről nekünk kell gondoskodni. a növények felkapaszkodását a fal mellett különböző anyagok használatával lehet elérni. a támaszték készíthet fából vagy acélból is. a falra erősített virágrácsok, akkor is megvalósíthatók a foghat, amikor még a növények nem futottak be teljes terjedelmében. a virágrács alá dézsákat elhelyezve olyan helyeken is be lehet futtatni a falakat, ahol közvetlenül a fal mellett nincs termékeny kerti talaj, az acélhuzalból készült virágtámaszok inkább a gyorsan növő, örökzöld növények megtámasztására valók, bár kétség kívül alacsonyabb megoldásként is szóba jöhetnek. a falba rögzített kompák közé olyan műanyag borítású erős drótot kell feszíteni, amely elbírja a kifejtett, virágba borult növény súlyát is. a rácsok kialakításánál az egyes elemek közötti távolság 40 cm-nél ne legyen nagyobb, mert általában a küszönövények ennél nagyobb távolságot csak nehezen tudnak átidalni fejlődésük során megfelelő támasz nélkül. A virágrácsok a falól 5-20 cm távolságban legyenek. a drótra, rácsra futtatott növényt sem szabad függőlegesen felkötözni. vagy kordonszerűen, vízszintesen, vagy pedig szétterülő legyező alakban kell a hajtásokat felkötözni. közvetlenül az épület falára futtathatók azok a növények, amelyek járulékos gyökereikkel vagy tapadókorongos hajtásukkal síkfelületen is képesek megkapaszkodni.

FAJTÁK:
támrendszert igényelő fajták:
pipavirágú farkasalma (Aristolochia durior); trombitafolyondár 'Flamenco' fajtája (Campsis radicans 'Flamenco'); erdei iszalg (Clematis vitalba); japán lonc (Loncera japonica); görög fatekercs (Periploca graea); gyepürózsa, csipkerózsa, vadrózsa (Rosa canina); kínai lilacák, kékakác, kúszakác (Wisteria sinensis)
támrendszert nem igénylő fajták:
közönséges borostyán (Hedera helix), közönséges vadszőlő (Parthenocissus inserta); repkényszőlő (Parthenocissus tricuspidata); tapadó vadszőlő (Parthenocissus quinquefolia)

ELŐNYÖK:
a küszönövényekkel való falfedésnek szerepe van a felújítási költségcsökkentésben, hiszen egy ilyen növényborítás 50-60 évig életképes, és ez alatt nem is lehet hozzáférni a homlokzathoz. fontos szerepe van a pormentesítésben, hiszen a levelekre rakódott por a csapadékkal megkötődik, azaz lemosódik a talajra, így kikerül a légkörből. a küszönövények lombjának jelentős rezgést tmpitáló, így zajcsökkentő hatása is, mely az 5 dB-t is elérheti. a lombréteg alatt alacsonyabb a kén-dioxid tartalom, kisebb a korrózió, a falat eródiáló hatás is elenyésző, mondjuk zápor, jégeső esetén. e zöldfelület nyáron árnyékolva hűt, télen hőszigetel. nyáron 3-7 °C-kal alacsonyabb a fal hőmérséklete az árnyékolásnak köszönhetően, ami jelentős százalékkal klíma-költség megtakarítást eredményez. a fűtési- /melegvíz megtakarításban főként az örökzöld, télen is lombos fajoknak van szerepük. a külső fal 2 fokkal melegebb ezek alatt, ez 5-15 % költségmegtakarítást ad attól függően, hogy északi, vagy déli falról van szó

§
JOG

\$
PÉNZÜGY

🗨
KOMMUNIKÁCIÓ

👤
CIVIL

ez egy olyan projekt, ahol arányailban az átlagosnál sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni a jogi egyeztetésekre, mert a beavatkozás minimumához képest nagyon sok az érintett. mivel két felteket érint a beruházás, így legalább két tulajdonosról van szó minden esetben, illetve komoly nehézségeket rejt, hogy a tűzfal az osztatlan közös része, így az érintettek számát hatványozottan növeli, amely a jogmenetet még szövevényesebbé teszi.

a beruházó lehet magánberuházó vagy Erzsébetváros önkormányzata, az önkormányzatnak van egy vagyonkezelő cége, az EVRA Zrt. a vagyonkezelő tulajdonában megvan minden olyan tárgy- és humán erőforrás amely szükséges ehhez a projekthez. így a kiadások döntő része a termeltalaj és a növény, tehát a beépítendő anyagok. míg egy magánberuházó mögött nincs meg feltétlen ez a szilárd infrastruktúra, így számára sokkal többbe kerül a beruházás. fontos lenne egy olyan köztes megoldás megvalósítása is, ahol a beépítendő anyagokat magánszemélyek biztosítják, míg az önkormányzat infrastruktúrájával segíti ezt a zöld beruházást.

a kommunikáció ebben a projektben rendkívül fontos. a beruházás igazából csak nagyon kevés embernek hozza, nem döntő mértékű, változást az életébe. de ennek ellenére nem szabad elfelejteni a láthatatlan, de rendkívül fontos pozitív hatásokat, a mikroklímára gyakorolt hatása bizonyított, és egy ilyen sűrűn beépített szövetben, ahol a foghíjakat parkolóknak használják, az ilyen jellegű változások hosszú távon nélkülözhetetlenek. ezért fontos az itt élők meggyőzése ennek az ártatlan projektnek a megvalósításáról, és hiába szinte végigvihetően ennyi érintett mellett, az önkormányzatnak kötelessége ennek a harcnak a felvállalása, amely harcot csak pozitív kommunikációval lehet megnyerni. FÓRUMOK: lakossági fórumok, helyi média, városi média.

több helyi érdekeltégű civil szervezetnek a céljai megegyeznek azzal az üzenettel, amelyet az a projekt is képvisel, így az ő meggyőzésük prioritást élvez, mindamelleltal radsian hamar kivitelezhető. a civil szervezetek sokat segíthetnének a lakossági kommunikációban, a szervezésben és a megvalósításban is. CIVIL SZERVEZETEK: Bőske, Élő Tűzfalak Erzsébetváros, ÓVÁS, Kortárs Építész Központ.

🔨
KARBANTARTÁS

HASZNÁLATI UTASÍTÁS: VÁLASZTHATÓ FAJOK:
mivel a cél, hogy minél kevesebb anyagi és energia ráfordítással valósuljanak meg a zöld tűzfalak, így azok a fajok kerülhetnek számításba, amelyek nem igényelnek támrendszert. ez a megoldás a jogi ügymenetet is problémamentesebbé teszi, hiszen tényleges építés nem következik be, így magánkézben lévő telkek esetében is könnyebben végigvihető a fejlesztés. a támrendszert nem igényelő fajoknak két fajtája van. az egyik járulékos gyökereivel, míg a másik tapadókorongos hajtásaival síkfelületen is képes megkapaszkodni. előbbire a borostyán és a közönséges vadszőlő, utóbbira a repkény szőlő és a tapadó vadszőlő a példa. a járulékos gyökerekkel rendelkező fajoknak nem szerencsés választani, mert nagyon sima, repedésmentes felületeket igényelnek, mivel gyökereivel belekapaszkodik a résekbe, illesztésekbe és egy nem kívánt a feszítő hatást fejt ki a homlokzatra.

REPKÉNY SZŐLŐ (Parthenocissus tricuspidata): BEMUTATÁSA:
a vadszőlők legértékesebb faja, Délkelet-Ázsiából származik, melynek legtöbbször a 'Veitchii' nevezetű fajtáját ültetik. levelei háromkaréjúak, világoszöld színűek, őrrel fénylő narancs- vagy skarlátvörösre színeződnek.

ALKALMAZÁSA:
a sima falak befuttatására kitűnően alkalmas, mivel tapadókorongokkal kapaszkodik. ágal javarészt vízszintesen futnak és szinte emeletenként halad felfelé egy-egy függőleges hajtással. a közhiedelemmel ellentétben a tapadókorongok nem teszik tönkre a jó állapotban lévő vakolatot, sőt nyáron a levelek természetes hőszigetelő réteggént a ház hőmérsékletét is alacsonyabban tartják.
TUDNIVALÓK:
napos, meleg fekvésbe ültessük. VESZÉLY: hideg teleken a házak északi oldalán elfagyhat. betegségei és kártevői nincsenek. arra azonban ügyeljünk, hogy ne engedjük olyan helyekre is felfutni a növényt, ahonnan később leszedjük, mert a falról csak igen nehezen távolíthatók el a növény tapadókorongjai.

TAPADÓ VADSZŐLŐ (Parthenocissus quinquefolia): BEMUTATÁSA:
ahogy neve is mutatja, a levele öt levélkéből áll, a lombja őrrel biborpirosra színeződik.
ALKALMAZÁSA:
mivel főleg függőleges irányba terjed, kitűnően alkalmas tűzfalak befuttatására, de ugyanolyan jól használható rézsűk, sziklák, és törmeléken talaj megkötésére.

TUDNIVALÓK:
lehetőleg jó vízellátású, árnyékos vagy félárnyékos helyre ültessük. emiatt a tulajdonsága miatt jól kiegészíthetik egymást a repkényszőlővel. VESZÉLY: napos helyen és rossz vízellátás mellett nem nő meg, alacsony marad. betegségei és kártevői nincsenek. arra azonban ügyeljünk, hogy ne engedjük olyan helyekre is felfutni a növényt, ahonnan később leszedjük, mert a falról csak igen nehezen távolíthatók el a növény tapadókorongjai.

👷
ÉPÍTÉS

👤

👤

👤

👤

ÉPÍTÉS
EVRA Zrt. - ERZSÉBETVÁROS ÖNKORMÁNYZATA megbízásából a projekt előkészítése sokkal több időt vesz igénybe, mint a megvalósítása. fontos tudni, hogy a jogi és előkészítési egyeztetések nagy részét csak az első alkalommal kell elvégezni. az ezután kialakult rutin már meggyorsítja a beruházást, és az esetleges újabb beruházásokat. a kivitelezés 2-3 órát vesz igénybe.

BERUHÁZÓ
EVRA Zrt. - ERZSÉBETVÁROS ÖNKORMÁNYZATA
habár a beruházás igazi zöld beruházás, minimális kiadással jár, karbantartási költségei szintén minimálisak, nem valószínű, hogy magánberuházás formájában bekövetkezne. az önkormányzat vagyonnekező vállalatának van saját tőkésje, munkereje és szerszáma, amivel a beruházást sikeresebbé teheti.

TERVEZŐ
KERTTERVEZŐ
a tervező azon túl, hogy egy egyedi eset kapcsán meghatározza, hogy milyen körülmények között kell elültetni az előre meghatározott fajokat, egy, a terület egészére érvényes megvalósíthatósági tanulmány kidolgozásáért is felel, hogy a jövőben több, hasonló beruházás is létrejöhsen.

JOGI KÉPVISELET
ÜGYVÉD
mivel a beruházás szinte minden esetben legálább két ingatlant érint, több érintettől van szó, akár csak egy darab beruházás esetében is. mivel a tűzfal a lakóközösség osztatlan közös tulajdona, így az egyeztetések sok szálban futnak. az érintettek között szerződés kötése kötelező, amelynek kidolgozása, megfogalmazása az ügyvéd feladata.

MUNKÁS - 2 fő
EVRA Zrt. ALKALMAZOTTJAI
a feladat szakképesítést nem igényel, a tervezővel egyeztetve, utasításait betartva kell a kivitelezést lebonyolítani. a műszaki ellenőrzést az EVRA Zrt. saját hatáskörén belül meg tudja oldani.

🏠

🏠

🔨

👕

👢

🧤

🚚

SZERSZÁM
KÉZI SZERSZÁMOK - EVRA Zrt. TULAJDONA
a szerszámok használata szakképesítést nem igényel, de a balesetvédelmi előírásokat minden esetben be kell tartani.

MUNKARUHÁZAT
MUNKAVÉDELMI RUHÁZAT - EVRA Zrt. TULAJDONA
a jogszabályban megfogalmazott munkavédelmi ruházat használata kötelező, a kivitelező felelősége, hogy minden munkavédelmi előírást betartsasson, hogy az esetleges baleseteket minél jobban meg lehessen előzni.

GÉPEK
PLATÓS HASZONGÉPJÁRMŰ - EVRA Zrt. TULAJDONA
a gépjármű vezetéséhez „B” típusú jogosítvány szükséges, tehát nincs szükség egyéb speciális papírra. a gépjármű tulajdonos felelősége a gépjármű megfelelő műszaki állapotban tartása, a rendszeres szervizelés, és a használat során felmerülő hibák kijavíttatása. a gépjárművezetőnek kötelessége a felmerülő műszaki problémák jelzése a gépjárműtulajdonos felé.

FELHASZNÁLT ANYAGOK
SZÁMÍTÁSI MÓDSZER:
egy tűzfal esetében elegendő egy küszönővény telepítése, ha megfelelően karbantartott a növény, akkor több tűzfalat képes benőni az idők folyamán.
ANYAG ÉS MENNYISÉG MEGNEVEZÉS:
1 db küszönővény szerje és a tervező által meghatározott mélységű talajcsere, iránymennyiség: 0,5 m³ termeltalaj.

REPRODUKCIÓS KÉPESÉG
a befektetés, alacsony értékkel rendelkezik, közvetlen anyagi haszon sose fog belőle származni.
0 1 2 3 4 5

PROJEKT MEGVALÓSULÁSA
SÁVOS ÜTEMTERV
az egység egy munkahetet jelöl. az ütemterv csak tájékoztató jellegű.

ÖTLET FELMÉRÉSE	🟡
IGÉNY MEGFOGALMAZODÁSA	🟡
TANÁCSADÓK MEGBÍZÁSA	🟡
SZERZŐDÉS KÖTÉS ÉS TERVEZŐVEL	🟡
MEGVALÓSÍTHATÓSÁGI TANULMÁNY KÉSZÍTÉSE	🟠
DÖNTÉS A BERUHÁZÁS MEGVALÓSÍTÁSÁRÓL	🟡
SZERZŐDÉSEK ELŐKÉSZÍTÉSE, MEGKÖTÉSE	🟡
KIVITELEZÉS	🟡

